

# El gonellisme castellanista

El passat 8 d'abril el president del Govern, José Ramón Bauzá, acompanyat del conseller d'Educació, Rafel Bosch, es reunia amb representants del Círculo Balear, amb el seu president, Jorge Campos, al capdavant. Com és conegut, aquesta organització lluita a favor del castellà a les Illes i contra tot el que suposi la normalització del català.

A la sortida de la trobada, Campos feia unes declaracions que deixaven bocabadats els periodistes. El conegut anticatalanista assegurà que el president i el conseller li havien donat garanties que el pròxim curs les escoles illenques hauran de fer servir llibres de text "escrits en llengua balear". Al seu pintoresc entendre, tal idioma és l'addició "de les seves variants, el mallorquí, el menorquí i l'eivissenc". Val a dir que les paraules de Campos, com sempre, eren en castellà i no en cap de les modalitats insulars del català que diu que defensa. Es mostrà "relativament satisfet" ja que "les solucions" del Círculo "han estat parcialment assumides" pel president, amb la qual cosa, deduïa, "es començarà així

Al cap de quatre dècades, el gonellisme torna a atacar el català a Mallorca. Ara, amb la diferència que ho fa en castellà.

a posar fi a la pancatalanització en els llibres de text". A més, també anunciava *urbi et orbi* que el president "s'implica personalment" en la croada del Círculo a favor de la llibertat d'elecció de llengua a l'escola. Anunciava Campos que a partir del pròxim setembre les matèries de més càrrega lectiva serien impartides en la llengua que triïn els pares. Per a arrodonir la felicitat anticatalanista, donava fe que Bauzá li havia assegurat que amb la nova llei de símbols "es farà acabar l'adoctrinament pancatalanista" a les escoles. La felicitat es convertia en goig indescriptible en confessar que "la reunió ha anat millor del que jo es-

perava" perquè "si el que ens han dit és vera, és una passa molt important per a posar fi a l'actual immersió lingüística i a l'adoctrinament pancatalanista". Com a conclusió, resumia que "és un èxit sense precedents que s'estigui a punt de complir amb una reivindicació històrica" del Círculo perquè serà una manera de liquidar "la situació actual surrealista i antipedagògica" resultant del fet que "actualment els pares no poden escolaritzar els seus fills en cap de les dues llengües maternes, ni en espanyol ni en balear".

**Gonellisme castellanista.** L'endemà, el conseller d'Educació, Rafel Bosch, matisava fort ferm els deliris de Campos. "La llengua balear no existeix", deia. I puntualitzava que el seu departament el que farà serà subvencionar les editorials de llibres de text—destinant a l'efecte una partida de 70.000 euros—que incorporin les paraules "pròpies de les modalitats" illenques, sempre que "siguin correctes", amb què reconeixia expressament la unitat del català.

Més o manco en la mateixa línia s'expressava al cap d'uns dies el secretari general del PP balear, i batlle del poble mallorquí de ses Salines, Miquel Vidal, quan matisava que allò que es farà serà introduir als llibres de text algunes paraules tal com s'usen en les "modalitats



Reunió del president Bauzá (al centre) i el conseller Bosch (a l'esquerra del president) amb els representants del Círculo Balear, amb Jorge Campos (a la dreta de Bauzá) al capdavant.

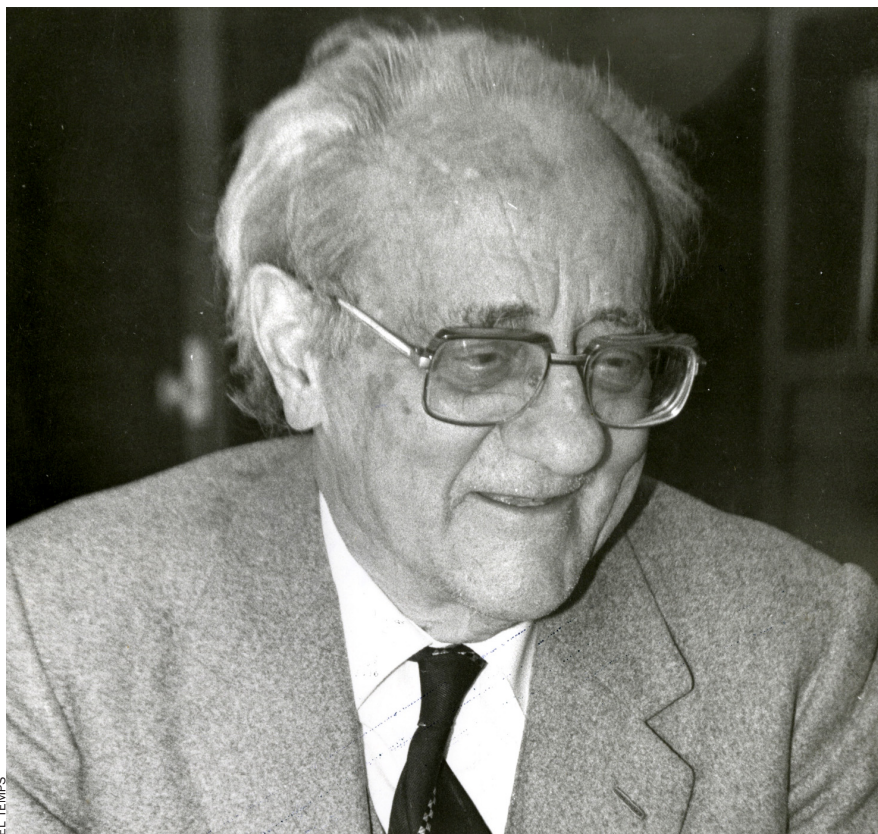
## Quaranta anys de gonellisme

A Mallorca sempre ha existit gent que no reconeix la unitat del català i que pensa que el mallorquí és un idioma diferent. Però fou el 1972 quan aquest moviment va ser batejat amb el nom de gonellisme.

En el parlar mallorquí popular hi ha una cançó que es diu “En Pep Gonella”, i amb aquest nom va aparèixer signada, el 30 de juny de 1972, en el *Diario de Mallorca*, una carta al director titulada “Barcelonisme en lloc de purismes (I)”

en la qual –en síntesi– l'autor, amagat rere el pseudònim, es queixava perquè, al seu parer, es pretenia substituir les formes dialectals pròpies del mallorquí per les del català estàndard i fins i tot del “barceloní”. Acusava “alguns lingüistes” mallorquins i balears de ser els més entusiastes “catalanitzadors” contra les formes d'expressió “pròpies” mallorquines, i citava expressament “En Borja Moll”. L'al·ludit, Francesc de Borja Moll, contestà, també a través

d'una carta al director al mateix diari. I així s'inicià una polèmica que es veié enriquida per multitud d'altres aportacions de ciutadans, d'anònims i de coneguts, que durà mesos. Finalment, Borja Moll, que, com és conegut, era el propietari de l'editorial que porta el seu llinatge, decidí recopilar les cartes i les publicà en un petit volum anomenat *La polèmica d'En Pep Gonella*. En el pròleg del llibre don Francesc es referia a la possible identitat de qui s'amagava rere del pseudònim de Pep Gonella –per cert, l'autor devia desconèixer que aquest personatge sol ser identificat com el beneit del poble– i



EL TEMPS  
Francesc de Borja Moll recopilà la polèmica d'En Pep Gonella que va donar nom al gonellisme mallorquí.

insulars del català”, de la qual cosa, “en cap cas”, es pot inferir un atac “a la unitat del català”, idioma que és “la llengua pròpia de les Illes Balears”.

Com es bo d'imaginar, el Círculo no es torbà a aixecar les espases flamígeres contra els qui “rectifiquen” allò que assegurin que els va assegurar el president Bauzà. En un comunicat –en

castellà, naturalment–, Campos criticà que Bosch “digui que la llengua balear no existeix”. Acusà el conseller “de fer befa dels ciutadans i d'estar desautoritzant greument el president”. I tot s'explica, al seu parer, perquè “Bosch és un catalanista”, per la qual cosa demanà “la seva destitució”. Advertí Bauzà que si, finalment, el que passa el pròxim curs

és que es continua “ensenyant en català amb algunes paraules de Mallorca, Menorca i Eivissa”, el que haurà fet el PP serà “un engany als seus votants” que el conduiran, advertia, a perdre les pròximes eleccions.

Malgrat que els disbarats de Campos puguin semblar esperpèntics, allò cert i segur és que tenen influència en el president Bauzà, el qual se sent –i es nota– molest quan el Círculo l'acusa de no fer la “política anticatalanista” –tal com Campos digué en el programa d'un conegut predicador radiofònic d'ultradreta, a Madrid– que “va prometre que faria quan estava a l'oposició”.

Bauzà intenta conhortar el Círculo a través de reunions com la referida, amb declaracions pensades per a la galeria –anticatalanista– i, a efectes legals, introduint a l'educació, per exemple, la lliure elecció de llengua per part dels pares d'alumnes fins als 7 anys, o a partir del curs vinent imposant el decret de trilingüisme o la llei de símbols, per suposadament evitar actuacions com allò de la campanya a les escoles d'Enllaçats per la Llengua.

Però el Círculo, i sobretot el diari altaveu de l'anticatalanisme, *El Mundo-El Día de Baleares*, no paren de pressionar Bauzà perquè sigui més agosarat en el seu anticatalanisme. I el president té dubtes. Perquè tot allò que ha fet contra el català no ha tingut una traducció tangible de gran importància. La degradació del català de requisit a mèrit per a accedir a treballador de l'administració s'ha concretat, és ver, però no es convo-

escrivia que la resposta a l'enigma es podria trobar a l'alfabet que va "de la A a la Zeta". Una manera un tant enrevesada d'identificar dues lletres per les quals comencen els primers llinatges de dos homes clau del *Diario de Mallorca* d'aleshores. El rotatiu, el dirigia el periodista Antonio Alemany i el president del consell d'administració era l'advocat Josep Zaforteza. Recentment, en el diari *El Mundo-El Día de Baleares*, Josep Zaforteza ha publicat un llarg article en els mateixos termes que defensava En Pep Gonella en aquelles cartes. Alemany, pel seu costat, ha defensat sempre el mateix en

molts dels seus articles que ha publicat en les últimes quatre dècades, i alhora ha estat un dels ideòlegs més actius durant dècades de la teoria de l'existència d'una "dictadura catalanista" que "ofega" el mallorquí.

Aquella polèmica a través de les pàgines del diari i el llibre posterior editat per Moll –sempre en català, estàndard per part de Moll i en versió suposadament mallorquina per part de Gonella– va permetre encunyar el nom pel qual es coneix els qui ataquen el català com a "liquidador" de les modalitats mallorquines tradicionals: el gonellisme.

quen oposicions ni concursos per a interins –més enllà d'Educació–, de manera que a la pràctica poc afectarà. Allò de l'elecció de llengua és un despropòsit i no es du a la pràctica enlloc, almenys enlloc de l'educació pública: cosa que fa pensar si no deu ser que tanta història contra la llengua pròpia al capdavant sigui per blindar algunes escoles privades perquè puguin fer el que vulguin respecte de l'ensenyament en català. La llei de símbols al final no implicarà tot el que s'havia dit des del PP. El trilingüisme és un exercici de voluntarisme: a les Illes no hi ha prou professors capacitats per a ensenyar en anglès –el decret preveu que fins a una tercera part s'hauria de fer en aquest idioma, a costa del català... I així, en tot. Per això el Círculo Balear, *El Mundo-El Día de Baleares* i alguns altres grups d'ultradreta estan furiosos amb Bauzá.

Tot aquest univers anticatalanista diu que defensa les modalitats insulars, allò que en diuen "llengua balear", però la realitat és que no sols ho fan sempre en castellà sinó que al capdavant allò per què aposten és per un desacomplexat castellanisme impulsat des de les institucions públiques. No som davant d'un moviment com el gonellisme tradicional –vegeu requadre– sinó que part del qual s'ha mudat per fer pinya amb aquest nou moviment espanyolista que busca, clarament, l'arraconament del català –tant l'estàndard com les modalitats, és clar– a favor del castellà.

El problema per a Bauzá és que fins ara tot això a favor de les modalitats i

els gestos cap a la galeria anticatalanista no li han suposat res massa car de fer. Però si s'ha d'alinejar amb el deliri castellanista del Círculo, aleshores les coses se li complicarien força. Per una banda perquè, com és obvi, és impossible portar a la pràctica els disbarats lingüístics

que defensa l'organització anticatalanista. Segon, perquè el castellanisme és tan evident que, si Bauzá s'alineés sense manies a favor d'aquest sector ultra, podria tenir els problemes interns que fins ara no ha tingut. Respecte d'això, serà important veure si manté o no en el càrrec el conseller Rafel Bosch, que s'ha convertit en la bèstia negra del Círculo.

Hi ha càrrecs del PP que estan convençuts que el president farà una crisi de govern en un termini relativament curt. La idea s'ha estès tant que els diaris de Palma n'han parlat sovint. I en les travesses que es fan, Bosch n'ocupa més d'una com el gran sacrificat. De fet, el diari *Última Hora* donava recentment per gairebé segur que sortirà de l'executiu per ser substituït per algú d'un perfil "més polític", això és: més clarament anticatalanista. Tal com li demana, per cert, el Círculo que faci. I com una part del PP espera que no es concreti perquè seria identificar-se en excés amb la microorganització ultra.

Miquel Payeras

## Edicions del País Valencià S.A.



Necessita comercial de publicitat

Envieu currículum a

**publicitat@eltemps.net**

adjunteu-hi fotografia